

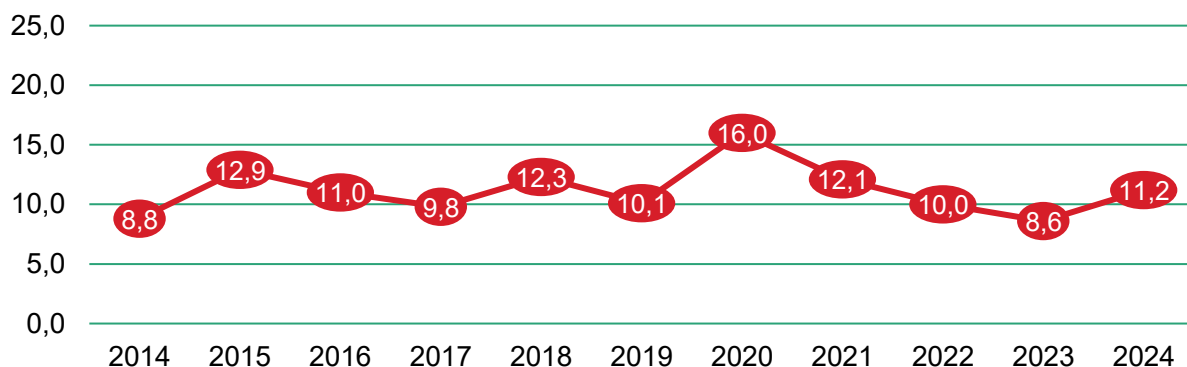
Al langere tijd zijn er zorgen over de mentale gezondheid van agrariërs. In deze factsheet zet 113 Zelfmoordpreventie in samenwerking met LTO Nederland en TABOER de meest recente kennis over zelfdoding onder agrariërs op een rij.

De Standaard Bedrijfsindeling (SBI) is een manier om werksectoren te groeperen. Bedrijven in de landbouw, veeteelt, bosbouw en visserij vormen samen de agrarische sector, met SBI-codes in de categorie A¹. Wanneer we spreken over 'agrariërs', doelen we op alle personen die in het kalenderjaar voor overlijden als werknemer of directeur-grotoaandeelhouder (DGA) werkzaam waren in een bedrijf met een SBI-code in de categorie A (landbouw, veeteelt, bosbouw en visserij) plus alle zelfstandig ondernemers met een SBI-code in deze categorie.

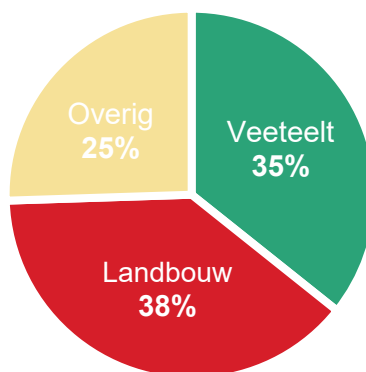
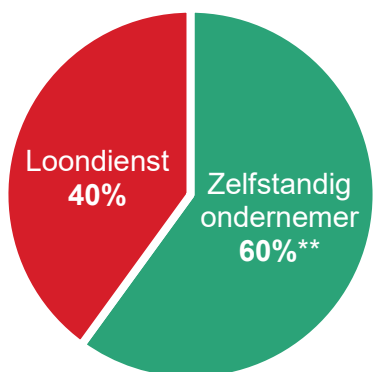
Cijfers

In 2024 overleden 1849 mensen in Nederland door zelfdoding. 21 van hen waren kort voor overlijden werkzaam in de agrarische sector*. Over de periode 2014-2024 hebben binnen de agrarische sector **mannen**, mensen van **middelbare leeftijd** (50-69 jaar) en **zelfstandig ondernemers** het hoogste risico om te overlijden door zelfdoding. Zelfdoding komt relatief het vaakst voor in de **landbouwsector**².

Zelfdoding in de agrarische sector (per 100.000 agrariërs)*

2014-2024. Bron: CBS

Verdeling van zelfdodingen in de agrarische sector, 2014-2024. Bron: CBS.

**Directeur/grotoaandeelhouder is in deze categorie meegeteld.

Vergelijking met andere sectoren

Gemiddeld overleden tussen 2014 en 2024 ongeveer **11* per 100.000** mensen die werkzaam waren in de agrarische sector door zelfdoding.

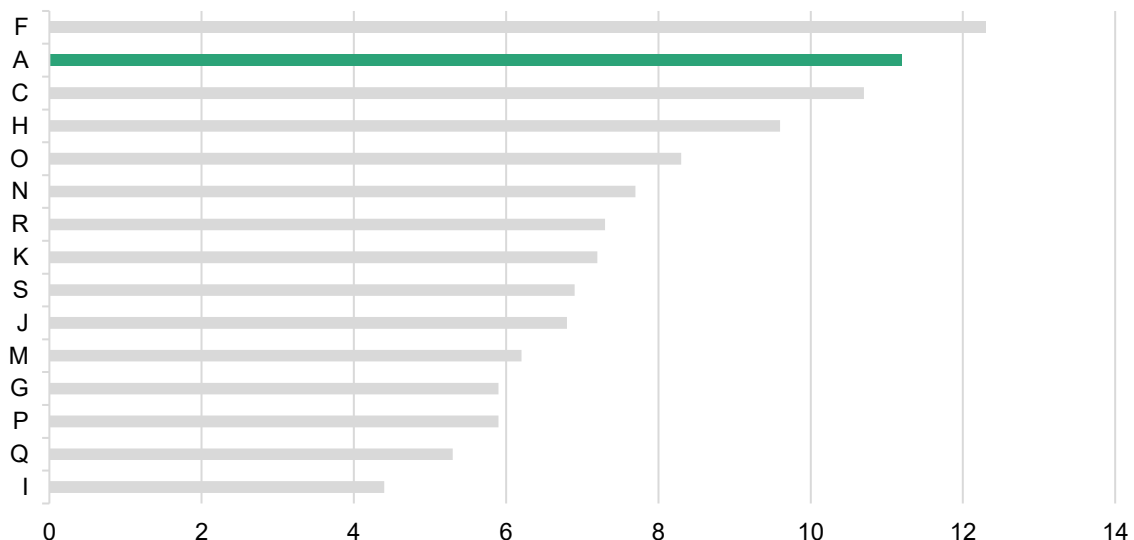
Mensen die werkzaam zijn in de agrarische sector hebben **relatief een van de hoogste risico's** op zelfdoding. Andere werksectoren met een relatief hoog risico zijn de **bouw** (F) en **industrie** (C). Sectors met een relatief laag risico op zelfdoding zijn advisering, onderzoek en specialistische zakelijke dienstverlening (M), het onderwijs (P) en de zorg (Q). Sectors B, D, E en L zijn weggelaten uit dit overzicht, vanwege privacybescherming bij kleine populaties.

11

zelfdodingen per
100.000
werkenden in de
agrarische sector

Zelfdodingen per werksector (per 100.000 werkenden)*

2014-2024. Bron: CBS

Risicofactoren

Suïcidaliteit is complex en van verschillende factoren afhankelijk. Suïcidale gedachten ontstaan altijd vanuit een wisselwerking tussen tal van omgevings- en individuele kenmerken. Een aantal factoren waarvan we weten dat ze het risico op zelfdoding verhogen, zijn bij agrariërs vaker aanwezig dan bij mensen die in andere sectoren werkzaam zijn.

- Het welzijn van agrariërs heeft vooral te lijden onder de **hoge druk** van **veranderende wet- en regelgeving**, **geldzorgen** (kleine winstmarges, afhankelijkheid banken), en het **negatieve imago** van de agrarische sector³.
- Agrariërs hebben vaker **depressieve symptomen** dan mensen die werken in andere sectoren⁴.
- **Onvoorspelbare gebeurtenissen** (ziekte van het vee) spelen ook een rol. Zo leidde de mond- en klauwzeercrisis in 2001 onder veel Nederlandse boeren tot post-traumatische klachten⁵.

Wetgeving

Hoge *werkdruk*

Beeldvorming

Onzekerheid

Geografische en
Sociale isolatie

Onvoorspelbare
gebeurtenissen

Heb je zelf hulp nodig of maak je je zorgen om een agrariër in je omgeving?

- Praat erover. Blijf niet alleen rondlopen met je gedachten of zorgen. **Praten helpt.**
- Zoek (samen) hulp, bijvoorbeeld bij de **huisarts**. Is er sprake van een levensbedreigende situatie? **Bel 112**. Laat de ander niet alleen.
- Het bespreekbaar maken van mentale gezondheidsproblemen en suïcidale gedachten is hard nodig. Praat over je eigen emoties en ervaringen en vraag anderen er ook actief naar. **Ontkracht het idee dat over emoties praten zwak is** en doorbreek het taboe op het zoeken van hulp.
- **TABOER** is een onafhankelijk loket voor boeren en tuinders waar je terecht kunt voor een luisterend oor, ervaringsverhalen en tips. TABOER is kosteloos toegankelijk voor alle boeren en tuinders in Nederland via: 088 – 888 66 08. Meer informatie its terug te zien via het webinar webinar: "[Suïcidepreventie in de agrarische sector](#)" of op www.taboer.nl.
- Kijk op 113.nl voor meer informatie over hoe je hulp kunt krijgen of een ander kunt helpen

Dit zeggen agrariërs zelf:

Ja, als ik zeg: "Ik loop bij zo iemand." Dan zeggen ze: "Goh, dat is ook een watje."

Ik denk dat de gemiddelde boer zich momenteel schaamt om te zeggen dat hij boer is... Want boer is in Nederland een scheldwoord geworden.

Schaamte, faalangst. Je geeft niet gauw toe dat je het niet goed hebt gedaan.

Je wilt het voor je vrouw en kinderen goed doen. Je gaat thuis niet vertellen dat het niet goed gaat. Dat wil je niet vertellen.

Je kan wel zeggen waar het op staat, maar de overheid bepaalt alles. Alles wordt bepaald voor jou.

**Noot. Sinds het verschijnen van de vorige factsheet over suicide onder agrariërs, zijn preciezere cijfers beschikbaar gekomen over de omvang van deze werksector. Dit heeft tot gevolg dat de prevalentiecijfers in de huidige factsheet enigszins afwijken van eerder gecommuniceerde cijfers.*

Bronnen

1. Kamer van Koophandel (2019). Standaard bedrijfsindeling.
2. Centraal Bureau voor de Statistiek (2023). Microdata.
3. Kuijk, J., Wessel, R., & Kunst, A. (2022). Een kwalitatief onderzoek naar het zoeken naar hulp door boeren met psychosociale problemen. TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen, 1-7.
4. Torske MO, Hilt B, Glasscock D, Lundqvist P, Krokstad S. Anxiety and Depression Symptoms Among Farmers: The HUNT Study, Norway. J Agromedicine. 2016;21(1):24-33.
5. Olff M, Koeter MW., Van Haaften E., Kersten PH, Gersons BPR. Impact of a foot andmouth disease crisis of on post-traumatic stress symptoms in farmers. Br J Psychiatry. 2005;186:165-166.
6. Psychosociale gezondheid van boeren. GGD IJsselland & Amsterdam AMC, 2019-2020.

113
..o

Denk je aan zelfdoding? Bel dan 24/7 gratis en anoniem **113** of chat op **113.nl**